

intonacijas.

10. Balta ir žalia - megztamiausias spalvos. Švarbus
kelio motyvas.

Salomėja Nėris (1904-1945)

S. Nėris (Bačinskaitė - Bucienė) gimi Lirų kaimo,
Vilkaviškio apsk. (Suvalkija). Yau gimnazijoje pradijo
rašyti eilėraščius (slapyvardžiu Liūdytė). Baigė universitetą
Kaune ir dirbo mokytoja Lazdijuose, Panevėžyje,
Kaune. Gavo valstybinių premijų už rinkinį „Diemedžių
žydėsių". Mirė Maskvoje nuo vėžio.

Riliučiai: „Anksti rytg" (1927), „Pėdos smėly" (1931), „Per lūžtantį
ledą" (1935), „Diemedžių žydėsių" (1938), „Prie didelio
kelio" (1934) (1945 m. išėjo cenzuruota versija pavadintinu
„Laktingala negali nečiulbėti")

- Eilėraštis būteik visada prasideda gamtos vaizdu
ar detale. Ryškus žmogaus ir gamtos ryšys
- Poetinis veiksmas būteik visada ryšta gamtoje arba jos
fone. • Kontrastas. • Demimotyvai. • Tautos akos
motyvai. • lakonišumas

N.B. Pabrėžti eilėraščius iš "Diem...ig..."
ir lapo S.N. žvaigžd slink!

„Anksti rytg" (1927)

- Jaunystės daina. • lyginis subjekto - svajotojas,
maliniškumas. • eilėraščiai papasti, ne įmantrūs
- jaunmingumas. • žydižimo motyvai. • žvaigždė,
balta spalva. • daug blaustukų, daugtaškių, brūkš-
nių. • tautos akos žvaigždės (piemenaitė). • gyvenimo
drėngimas. • plati erdvė. • vyrauja liepiamoji nuo-
saka. • realybės ir svajonijų priespaicia

„Pėdos smėly" (1931)

- Atsinanda neigiamų jausmy. • stiprija dramatizmas
- pavadinimas - laikinumo metafora - meilės motyvas,
fainan pertekliaunas ir nusivylimas ja. • socialines temos
iš meilės sutelktose visa būties esmė. • jausmai nesumeikioti,
nėra išorisko santykio su savo išpažintiniu.

„Per lūžtantį ledą" (1935)

- Pavadinimas išreiškia poetės savijautę. Taip pat
fai - rizikos metafora. Rinkinys dedikuotas Dariui
iš Girėnių. • Perejimas iš romantinės kūrybos į
socialinę filosofinę, dramatinę kūrybą. • Ejinai
virsta bėgiunu, tyko pavojai, kovojama dėl išli-
kimosi, nusiviliariai.

„Diemedžių žydėsių" (1938)

- Filosofinių klaušimų spektrinas • dramatika žmogaus lemtis • Poetės jausmai subrendo, išnyko blaskymasis
- Prasidėjo nakties ir susigystymo metas • Eilerastičiai parasyti toli nuo namų, kai lumiūose jaučiamas pranašiška nuotaika • Svarbiausi motyvai: meilė, laime, liepa, gerumas, jaukumas • Ryškūs belajūno, našlaicčio vaizdūnai - lypinis "as" - gintarės žemės dalis • Žmogus laikinas, žemės ir žmogaus ryšys - amžinas • Kai kurie eilerastičiai yra tarsi malda, jaukumas

Eilerastis „Diemedžių žydėsiu“

- Kalbantysis - lypinis subjektas, suvokiantis savo laikinumą • Lypinis "as" kreipiasi į pavasarij • Eilerastičiai parasytas kaip pasakojimas • Lypinis subjektas primena tau- terakaję sutinkančią mergelę • Pavasaris vaizduojamas kaip drąsus naftelis ant juodberio žingsnio • Primena broli, išijojusį į kary • Laiko nuorodos su eilerastičio "as" į "tu" susijusias tuo, kad jos atskleidžia jis skirtingumą • "As" - laikinas ("jau neberasi"), "tu" - amžinas ("tu vėl atjos") • Žmogaus laiko iš gamtos laiko samprata • Žmogus kaip laikas - neamžinas, greitai baigiasi, iš gamtos laikas -

cikliškas ir amžinas • Antrojoje strofje žmogus laikas išlieja į gamtos laiką • Paskutinė eilerastičio eilutė išreiškia ištlygi, kad žmogaus kemo mirtis - dar ne pabaiga (lypinis "as" persikūnija į diemedį) • Žmogaus laikinumas ir prisikelimo ištlygis.

"Tu rubusi"

- Lypinio subjekto pabudimas vidury nakties • Lypinis subjektas eilerastytje mininos pirmose dviejose iš paskutinėse eilutėse • Personifikacija (kalbantys miško vėjai, berrai fusiavantys rankas į dangų), metafora (miugas - skylietos balbos paklodės), vaizdingi veiksmažodžiai • Būsimasis laikas
- Priešiamas vaizdas nėra realybė, bet numanoma ateitis • Poetinis výkimas prasideda maniaci iš vis aktyviųja • stiprija (kalbis, bies, žarstys, varlys, lūb, siausis, plaukus) • Lypinis subjektas iš gamta yra užmezgęs myž • Ganta kreipiasi į lypinį subjektą, jis žadina • Ganta rubunda kartu su žmogumi

"Alyvos"

- Laikinumas (žmogus) • Praeinantis laikas

• Įmogaus gyvenimas - trumpa akimirka, interpas į amžingą gamtos ciklą • Sieja medžio žydejimo vaizdą, pabrežiną, kad įmogus mirsta, o gamta feliai gyvena savo gyvenimą • „Diemedžių žydesiu“ jaučiamas glandesnis myys su gamta, o po lytinis subjektas patys kreipiasi į gamtą, o po nakties likisi atginti medžiu, „Blypose“ nėra folio tapatinimosi su gamta • Poete suveikia įmogaus laikinumas, jos kūryboje atsinanda minorinių spalvų, jaučiamas susivystymas.

1-09-12

„Mano vaikėlis“

• Vaiko, vaikystės tema • Spalvos - balta, maudona, mėlyna • Pasaulis - spalvotas, gražus vaiko alinis • Vaikas - lyg drugelis - hapsus, lengvas • Pasaulis atrodo kitokis, kaip - vaikystė baigiasi

-09-14

Lytinio išgyvenimo brailkų obrys
Jis išsakomas

Vaizdas →
fikcioviškais fantastiskais

Tiesiai išspant

Minčius, jaunmy judėjimas vadinamas lytinis (eileniščio) výksmu.

Pagrindiniai rinkinio „Diemedžių žydesiu“ motyvai:

1. Laikinumas
2. Glandus įmogaus ir gamtos myys
3. Minčis - perėjimas į kitą kūrį
4. Skundo ir prabangos kontrastas
5. Motinystės tema
6. Laiko, veikystės tema
7. Likimo nuojauta

Rinkinys „Prie didelio helio“

- Karo metų lyrika (1941-1944) • Eileniščiai atnado iš neilės ilgesio į kančias • Elegijos
- Būdingiausios temos - tenynės ir antrosios ilgesys
- Kalbos, ateidimo, bendrasis motyvai • Viso einkinio svarbiausias žvaigždis - helias (gyvenimo metafora)
- Labai dang tautosakos išraižyti • Viltis į neviltis
- Nostalgija • Aplejone, algaila, diametrijos